

28.5.2004

Puolustusministeriö

PUOLUSTUSMINISTERIÖN TILINTARKASTUSKERTOMUS VUODELTA 2003

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tänään päättänyt antaa puolustusministeriön tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2003 tämän tilintarkastuskertomuksen. Tarkastuksen on suorittanut ylitarkastaja Jaakko Eskola ja sitä on valvonut tarkastuspäällikkö Hannu Taunula.

Tarkastus on suoritettu tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti ja se on kohdistunut puolustusministeriön tilinpäätökseen, tilinpäätöstietojen perustana olevaan kirjanpitoon ja muuhun laskenta-toimeen, sisäiseen valvontaan sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen.

Tarkastuksen perusteella esitetään seuraavaa.

TILINPÄÄTÖS

Tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot ja laskelmien tarkastelu

Tilinpäätöslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä niiden perustana olevaa kirjanpitoa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, onko tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot laadittu olennaisilta osin oikein.

Tilinpäätöslaskelmat, jotka koostuvat talousarvion toteutumalaskelmasta, tuotto- ja kululaskelmasta sekä taseesta, on tarkastuksessa todettu laadituiksi säännösten mukaisesti.

Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitetyt tiedot on tarkastuksessa todettu esitetyiksi talousarvioasetuksen edellyttämällä tavalla.

Tilinpäätösasiakirjassa on esitetty tilinpäätöslaskelmien tarkastelu talousarvioasetuksen mukaisesti.

Tuloksellisuuden kuvaus ja maksullisen toiminnan kannattavuustiedot

Tuloksellisuuden kuvauksen taloudellisuus-, tuottavuus-, kustannus-, ja suoritustietojen sisältöä ja esittämistapaa ja edellä mainittujen tietojen perustana olevaa laskentatointa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, sisältääkö tuloksellisuuden kuvaus olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot. Puolustusministeriöllä ei ollut vuonna 2003 maksullisen toiminnan vuosituloksen esittämisveloitetta, koska sen maksullinen toiminta oli vähäistä. Tarkastus ei ole kohdistunut tilinpäätöksen vaikuttavuustietoihin.

Puolustusministeriön toimintakertomuksessa esitetyt suorite- ja tuloksellisuustiedot ovat pääasiassa erilaisten toiminnallisten tavoitteiden sanallisia kuvauksia. Puolustusministeriön tilinpäätöksessä ei esitetä tuottavuus- ja taloudellisuustietoja eikä kustannuskehitystietoja. Esitetyt tiedot ovat menopohjaisia toteumalukuja. Tuloksellisuudesta esitettyjä tietoja ei voida pitää riittävinä. Esitettyjä tietoja voidaan pitää luotettavina. Puolustusministeriön tulisi esittää tilinpäätöksessään tiedot tulosalueittaisesta kustannuskehityksestä olennaiset tehtäväalueet kattaen.

Puolustusministeriön hallinnonalan tuloksellisuuden kuvauksessa esitetty tunnusluku puolustusmateriaalihankintoihin käytettävissä olevien määrärahojen kohdentumisesta kotimaahan huomioiden vastakaupat ja elinjaksokustannukset, ei perustu Puolustusvoimien tuottamaan luotettavaan seurantatietoon. Laskelma sisältää noin 100 miljoonaa euroa sellaisia eriä, joiden osalta ei voida varmistua tietojen luotettavuudesta puolustusministeriön ohjeistamalla tavalla.

SISÄINEN VALVONTA

Sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyyssissä ja tarkastettu kirjanpidon ja muun laskentatoimen tarkastuksen yhteydessä sekä puolustusministeriön hankintatoiminnan tarkastuksen yhteydessä.

Hankintatoiminnan tarkastuksessa havaittiin edelleen joitain puutteita. Hankintatoiminnan ohjausta on syytä edelleen kehittää.

Muutoin sisäisen valvonnan osalta ei tarkastuksessa ole tullut esiin olennaista huomautettavaa.

HALLINNONALAN OHJAUS

Tulosohjaus valtiolla tarkoittaa vuorovaikutteista sopimusajatteluun perustuvaa ohjausmallia, jonka toiminnallinen ydin on sopijapuolten kyvyssä löytää oikea tasapaino käytettävissä olevien voimavarojen ja niillä saavutettavien tulosten välillä (VM TM 9/2003). Tulostavoitteiden tulee kuvata toiminnan tuloksia tai joissain tapauksissa toiminnan tuotoksia.

Puolustusvoimille asetettua tulostavoitetta puolustusmateriaalihaikintamäärärahojen siirtyvien erien enimmäismäärän osalta ei voida pitää valtion tulosohjauksen periaatteiden mukaisena.

TALOUSARVION JA SITÄ KOSKEVIEN KESKEISTEN SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMINEN

Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu

Tarkastusneuvos, JHTT

Erkki Pitkänen

Ylitarkastaja

Jaakko Eskola

TIEDOKSI Valtiontilintarkastajat
Valtiovarainministeriö
Puolustusministeriön kansliapäällikkö
Valtiokonttori